

Aurkibidea

Laburduren zerrenda	15
Sarrera	17
I. Kapituluak: Foruen eta Zuzenbide jurisdikzionalaren ibilbidea Euskal Herrian	29
1. Sarrera: Lokalismo juridikoak eta foruak euskal lurraldeetan	29
2. Zuzenbide prozesal historikoa Euskal Herrian	38
2.1. Foru zuzenbide prozesal organikoaren antolaketa	38
2.1.1. Nafarroako Erresumako egitura jurisdikzionala	39
2.1.2. Araba, Bizkaia eta Gipuzkoako zuzenbide prozesal organikoa	41
2.1.2.1. Ezaugarri komunak	41
2.1.2.2. Bizkaia	45
2.1.2.3. Gipuzkoa	54
2.1.2.4. Araba	60
2.2. Euskal zuzenbide prozesal material historikoa	64
2.2.1. Aspektu orokorrak	64
2.2.2. Bizkaiko Foruaren eduki prozesal materiala	66
2.2.3. Arabako ermandadearen prozesu kriminal berezia	80
2.2.4. Gipuzkoako 1696ko Konpilazioa	83

3.	Espainiar liberalismoa eta euskal foruen abolizioa	84
3.1.	Euskal Foruak eta egitura juridikionalak XIX. mendean	84
3.1.1.	Kadizko Konstituziotik lehenengo Gerra Karlistara arte	84
3.1.2.	Lehen Gerra Karlistaren ondorioak: 1876ko Foruen Abolizioarako Legea	88
3.2.	Foruen aboliziotik 1978ko Konstituziora: II. Errepublikako Euskal Autonomia Estatutuaren proiektuaren mugarrira	91
II.	Kapitulua Espainiako konstituzioaren eskumen banaketa: Autonomia Erkidegoen eskumen zibila eta juridikionala	95
1.	Sarrera	95
2.	Autonomia erkidegoen eskumen zibila	102
2.1.	Ordenamendu zibil ezberdinen koexistentzia eta EKren planteamendua	102
2.2.	EKren 149.1.8. artikulua eta horren ondorioak	106
2.2.1.	Xedapenaren egitura sintaktikoa eta kontzeptuak	106
2.2.2.	EKren 149.1.8. artikulua elementuen interpretazioa	109
2.2.2.1.	EKren 149.1.8. artikulua: zalantzen jomuga	109
2.2.2.2.	Estatuaren eta AAEEen legegintza zibileko eskumenaren mugak	110
2.2.3.	Auzitegi Konstituzionalaren jurisprudentzia	113
2.3.	Foru Zuzenbidea edo berezko Zuzenbide zibila duten Erkidegoak	124
2.3.1.	Autonomia Estatutuetan aurreikusitako eskumen arauak	124
2.3.2.	Zuzenbide zibilerako eskumena Euskal Autonomia Estatutuan	127
3.	Zuzenbide juridikionala eta arau prozesalak emateko autonomia erkidegoen eskumena ekn	130
3.1.	Zuzenbide juridikionalaren kontzeptua	130
3.2.	Estatu autonomikoaren antolaketa eta Zuzenbide juridikionala	132
3.3.	EKren 149.1.6. artikuluko eskumen banaketa	135
3.3.1.	Arau konstituzionalaren eragina AAEEen ekimen legegilean	135
3.3.2.	Berezko Zuzenbide material autonomikoaren «beharrezkotasuna»	138
3.3.3.	AAEEen esku hartze eremua EKren 149.1.6. artikuluko eskumen banaketaren baitan	148

3.3.3.1. Zuzenbide prozesal materialerako eskumenaren izaera eskusiboa	148
3.3.3.2. Arau estatalen eta autonomikoen integrazioa ordenamendu prozesalean	152
3.3.3.3. Arau gatazkak eta eskumen printzipioa	154
3.3.3.4. Tresna juridikoen uniformetasuna	157
3.3.3.5. Politika legegileak AAEEen aldeko eskumenen esleipenerako legitimazio titulu	158
3.3.3.6. Arau autonomikoen konstituzio kontraktotasuna arau estatalen errepikapen hutsagatik	161
3.3.3.7. Arau prozesal autonomikoen denbora aplikazio xedapenen konstituzionalitatea	163
3.4. Botere judizialaren, ahalmen jurisdikzionalaren eta auzitegien funtzionamenduaren batasuna	163
3.4.1. Botere Judizialaren batasuna EKn	163
3.4.2. Justizia Administrazioa Autonomia Estatu deszentralizatuan	164
3.4.2.1. Justizia administrazioa Zuzenbide jurisdikzionalaren eremuan.	164
3.4.2.2. Justizia administrazioko baliabide pertsonal eta materialen gaineko eskumena	165
3.4.3. Prozesuaren instrumentalitatea	171
3.5. Oinarrizko elementu jurisdikzionalen arauketa autonomikoaren mugak	172
3.5.1. Eskumen arauak.	172
3.5.2. Jurisdikziora sarbidea eta gatazkak konpontzeko sistema alternatiboak ezartzea.	179
3.5.3. Epaila eta auzitegiei jurisdikzionalak ez diren funtzioak esleitzea	182
3.5.4. Auzitegiatarako sarbideari epe mugak ezartzea	183
3.5.5. Errekurtsoak	184
3.5.6. Prozedimendu arauak eta egintza prozesalak.	187
3.5.7. Postulazio prozesala	190
3.5.8. Legitimazio prozesala eta alderdien egintzen arauketa	192
3.5.9. Kosta prozesalei dagozkien arauak.	200
3.5.10. Tutela exekutiboaren gaineko arauak	201

III. Kapitulumia Euskal familia Zuzenbidea eta oinarri ekonomiko eta soziala arautzen dituzten Lege zibilak	207
1. Sarrera	207
2. Izaera ekonomiko eta soziala duten euskal zuzenbide zibileko arauak	210
2.1. Euskal Herriko egitura ekonomikoaren oinarria: Euskadiko Kooperatiba Legea	210
2.1.1. Kooperatiben eskumen autonomikoaren hutsune konstituzionala	210
2.1.2. Euskadiko Kooperatiben 4/1993 Legearen xedapen prozesalen azterketa	216
2.1.2.1. Kooperatiba irregularra	216
2.1.2.2. Kooperatiba deuseza	220
2.1.2.3. Euskadiko Kooperatiben Erregistroa	221
2.1.2.4. Bazkideen informaziorako eskubidea	222
2.1.2.5. Bazkideen behartutako baja eta kanporatzea	225
2.1.2.6. Batzar orokorraren deialdi judiziala	227
2.1.2.7. Batzar orokorren akordioak aurkaratzea	229
2.1.2.8. Administratzailearen aurkako erantzukizun akzioa	230
2.1.2.9. Administratzaileen erabakiak aurkaratzea	232
2.1.2.10. Zaintza batzordea	233
2.1.2.11. Errekurtso batzordea	233
2.1.2.12. Legelari aholkulariaren erantzukizuna	234
2.1.2.13. Desegitea	235
2.1.2.14. Likidazioa	237
2.1.2.15. Lankide kooperatibari aplikagarri zaion jurisdikzioa	240
2.1.2.16. Kooperatiben administrazioarekiko harremana	241
2.1.2.17. Epeen zenbaketa	241
2.1.3. Euskadiko Kooperatiba Sozietate Txikiei buruzko 6/2008 Legea, ekainaren 25ekoa	242
2.2. Ekainaren 22ko 7/2007 Legea, Euskadiko Elkarteei buruzkoa	242
2.2.1. Elkartzeko eskubidearen konpetentzia Konstituzioan	242
2.2.2. Euskadiko Elkarteen arauketa ikuspegi prozesaleatik	247
2.2.2.1. Elkarteen eta bertako kideen erantzukizun erregimena	247
2.2.2.2. Batzar nagusien deialdi judiziala	248

2.2.2.3.	Elkartearen erabakiak aurkaratzeko eskubidea . . .	250
2.2.2.4.	Ebazpen judizial bidezko desegitea	251
2.3.	Gizartea eratzeko interes orokorreko jarduerak Euskadin: 9/2016 Legea, Euskal Autonomia Erkidegoko Fundazioei buruz- koa	252
2.3.1.	Ongintza arloko foru eskumenaren ondorioak: euskal fun- dazioak	252
2.3.2.	Euskadiko Fundazioei buruzko 9/2016 Legearen arau pro- zesal autonomikoen azterketa	255
2.3.2.1.	Xedapen orokorretan jasotzen diren elementu prozesalak	255
2.3.2.2.	Fundazioak eratzeko araudiari dagozkion ele- mentu prozesalak.	256
2.3.2.3.	Fundazioen gobernuaren erregimenetik datorren arauketa prozesala	258
2.3.2.4.	Fundazioek herentziak onartu edo ukatzea	260
2.3.2.5.	Fundazioen azkentzeari lotutako jurisdikzio arauak.	262
3.	Familia zuzenbideari lotutako euskal zuzenbide zibileko arauak	263
3.1.	Ezkontza bizikidetza ereduaren alternatiba jasotzen duen Maia- tzaren 7ko 2/2003 Legea, Izatezko Bikoteak arautzekoa.	263
3.1.1.	Izatezko bikoteen Nafarroako 6/2000 Foru araua, EAEko izatezko bikoteen Legearen mugarri	263
3.1.2.	Izatezko bikoteak bukatzeari dagozkion xedapen prozesala- lak.	267
3.2.	7/2015 Legea, ekainaren 30ekoa, Gurasoen Banantze edo Haus- tura Kasuetako Familia Harremanei buruzkoa.	270
3.2.1.	Euskal Zuzenbide Zibileko 5/2015 Legea osatzen duen «zaintza partekatuaren Legea».	270
3.2.2.	Elkarbizitza hausten den kasuetarako euskal legegileak jaso duen eduki prozesalaren azterketa	273
3.2.2.1.	Legearen xedapen orokorretan jasotzen diren elementu jurisdikzionalak.	273
3.2.2.2.	Elkarbizitza hausten denerako itunen arauketako elementu jurisdikzionalak.	278

3.2.2.3.	Hitzarmen arautzaileen xedapenetatik eratorritako elementu jurisdikzionalak	280
3.2.2.4.	Familia bitartekaritza	282
3.2.2.5.	Akordiorik ezean hartu beharreko neurri judizialak	283
3.2.2.6.	Seme alaben zaintza eta jagoletza eraentzaren elementu jurisdikzionalak	283
3.2.2.7.	Mantenu pentsio, familia karga eta ezohiko gastuak ezartzeko arau prozesalak	285
3.2.2.8.	Komunikazio eta egonaldi erregimena ezartzea	286
3.2.2.9.	Etxebizitzaren erabileraren arauketaren elementu prozesalak	286
3.2.2.10.	Aurretiazko, behin behineko eta behin betiko neurriak	287
3.3.	Familia Zuzenbidearen jurisdikzioz kanpoko prozedurak	290
3.3.1.	Familia bitartekaritza prozedurak EAEn	290
3.3.2.	Familia bitartekaritza prozeduraren azterketa	292
3.3.2.1.	Legearen xedea, helburua eta aplikazio eremua	292
3.3.2.2.	Familia bitartekaritzaren printzipioak	293
3.3.2.3.	Prozeduran parte hartzen duten alderdiak	294
3.3.2.4.	Prozeduraren tramitazioaren ezaugarriak	295
IV.	Kapitulua Euskal Zuzenbide Zibileko 5/2015 legetik kasazio erre-kurtso autonomikora.	297
1.	Euskal zuzenbide zibileko 5/2015 legea: aurrekariak eta aplikazio batasunera jauzia.	297
2.	Zuzenbide jurisdikzionala EAEn.	306
3.	Euskal zuzenbide zibileko 5/2015 legearen azterketa jurisdikzionala	308
3.1.	Metodologia	308
3.2.	Bide-zorrei dagokien arauketaren azterketa prozesala	310
3.3.	Tronkalitatearen prozesua	314
3.3.1.	Kontzeptua eta efektuak	314
3.3.2.	Tronkalitatearen arau prozesalak	317
3.4.	Foru saka prozesua	321
3.4.1.	Definizioa	321
3.4.2.	Saka foralaren prozesu arauak	323

3.5. Foru komunikazioa eta Zuzenbide jurisdikzionala	332
3.5.1. Ezaugarriak	332
3.5.2. Foru komunikazioaren elementu jurisdikzionalak	334
3.6. Euskal oinordetza zuzenbidearen aplikazio jurisdikzionala.	347
3.6.1. Euskal oinordetza 5/2015 Legean	347
3.6.2. Euskal oinordetza zuzenbidearen elementu jurisdikzionalak	352
3.6.2.1. Testamentu bidezko oinordetzaren xedapen oro-	
korrak: inbentarioa eta banaketa onura	352
3.6.2.2. Hilburuko testamentua egiaztatzea	356
3.6.2.3. Testamentu mankomunatuaren arau jurisdikzio-	
nalak	358
3.6.2.4. Komisario bidezko testamentua	362
3.6.2.5. Testamentu askatasunari ezartzen zaizkion mu-	
gen elementu jurisdikzionalak	376
3.6.2.6. Oinordetza itunak	381
4. Euskal zuzenbide zibilaren jurisprudentzia	383
4.1. Euskal Zuzenbide Zibilaren jurisprudentzia 5/2015 Legean.	383
4.2. Euskadiko Justizia Auzitegi Nagusiaren jarduera	389
4.2.1. JANen kasazio eskumenaren irismena	389
4.2.2. Euskadiko JANaren jarduera maila kezagarria eta irten-	
bide juridiko politiko posibleak	395
4.3. Kasazio Lege autonomikoak	403
4.3.1. JAN jurisdikzioa agortzen duen organo bezala	403
4.3.2. Arau orokorra	407
4.3.3. Kasazio errekursoaren gaineko eskumen autonomiko le-	
gegilearen gaineko AKren jurisprudentzia	409
4.3.4. Kasazio Lege autonomikoen azterketa	418
4.3.4.1. Kasazio Lege autonomikoak onartu dituzten er-	
kidegoak	418
4.3.4.2. JANaren eskumena eta Legeen aplikazio eremua	
419	
4.3.4.3. Kasazioan errekurritu daitezkeen ebazpen judi-	
zialak: gutxieneko zenbatekoa eta kasazio inte-	
resa	421
4.3.4.4. Kasazio errekursoaren zioak	424

4.3.5. Euskal Kasazio Lege autonomikorantz: EAEko kasazio errekurtsoari buruzko Lege aurreproiektua	426
4.3.5.1. Sarrera	426
4.3.5.2. Marko juridikoa	428
4.3.5.3. Eskumen funtzionala	430
4.3.5.4. Kasazio errekurtsoaren zioak	434
4.3.5.5. Kasazio errekurtsoaren objektu izan daitezkeen ebazpenak	436
4.3.5.6. Kasazio interesa	441
4.3.5.7. Kasazio errekurtsoa ez onartzea	447
4.3.5.8. PZLren aplikazio zuzena	448
Ondorioak	451
Bibliografia	469
<i>Lege ferenda</i> eranskina	491